

Brændpunktet i den politiske Magtkamp, og ingen Regering har i 1915-Forfatningens Levetid alvorligt søgt at hæve Tinget op over Slagtumlen.

Skønt man fra alle Sider erkendte, at Folketingsvælgerne maatte have den afgørende Indflydelse, og skønt der af Det konservative Folkeparti har været gjort Forsøg paa at grunde en Forfatningsskik derigennem, at Landstinget i Konflikttilfælde bøjede sig for et Folketingsvalgs Afgørelse, maa det dog erkendes, at en fast parlamentarisk-politisk Tradition ikke blev skabt.

Der var Tilløb til det, da Landstinget under den før nævnte Statslaanskonflikt den 28. Februar 1919 blandt andet udtalte følgende:

„Landstinget beslutter ligeledes at udtale, at Tinget under de tilstedeværende Forhold vil være beredt til at vedtage Statslaansforslaget, saafremt Ministeriet efter en Appel til Vælgerne gennem en Opløsning af Folketinget paa ny fremsætter Forslaget.“

Men det blev dengang kun ved Tilløbet, og det samme kan i Virkeligheden siges om, hvad der noget senere skete med Hensyn til Valutalovforslagene set i hvert Fald som et Landstingsflertals Anliggende.

I store og voksende Dele af Befolkningen blev Kravet om en dybtgaaende Ændring af Rigsdagens Sammensætning under disse Omstændigheder fremherskende og kunde sluttelig opvise Tilslutning af et Flertal i *begge* Rigsdagens Ting. Siden da har det danske Tokammersystem praktisk taget fungeret som Et-kammer — med Landstingets Afskaffelse paa Dagsordenen.

Allerede ved det her anførte er der givet tilstrækkelig Begrundelse for, at Mindretallets Parti har ment det rimeligt og rigtigt at søge det principielle Forfatningsproblem løst en Gang for alle, saaledes at der vel i Fremtiden kunde opstaa Krav om Ændringer i Forfatningen paa det ene eller det andet Omraade, men ikke inden for en overskuelig Aarrække skulde kunne opstaa Krav om Ændringer i Folkestyrets forfatningsmæssige Grundlag.

Mindretallet maa desuden fremhæve, at en Tid som vor og den Fremtid, hvorom man kan have en Mening, kræver et handlehurtigt Folkestyre, hvor Magt og Ansvar følges ad. Folkestyret maa i disse Henseender være andre politiske Systemer jævnbyrdigt. Mindretallet holder urokkeligt fast ved, at Folket gennem Rigsdagen skal bevare og udøve den lovgivende, kontrollerende og kritiserende Myndighed, der er en fri Forfatnings Særkende. Derimod indrømmer Mindretallet, at Tiden ogsaa i de demokratiske Lande kræver Forenkling og Koncentration. Det er, naar Statens og Folkets Interesser skal varetages, nødvendigt, at Regeringsmagtens Udøvere kan handle og handle hurtigt.

Den nugældende Forfatning fyldestgør i sit Princip afgjort ikke disse Forudsætninger, hvis Tilvejebringelse Tiden i saa høj Grad gør ønskelig.

Ogsaa ud fra de her angivne Synspunkter har der i Det konservative Folkeparti igennem Aarene været adskillig Stemning for en Drøftelse af Ændringer i Landets Forfatning. Nærværende Mindretal ønsker ingenlunde at lægge Skjul paa, at der har været og er divergerende Anskuelser inden for Mindretallets Parti med Hensyn til Spørgsmaalet om Forfatningsændringens Betimelighed og Dybtgaaende. Det fremgaar allerede af nærværende Betænkning (se Sp. 2409—14), at saadanne Divergenser har gjort sig gældende inden for Det konservative Folkepartis Rigsdagsgruppe, og at disse Meningsforskelle fortsat er tilstede, ønsker Mindretallet at nævne. Men paa den anden Side maa Mindretallet fremhæve, at dets Rigsdagsgruppe i det Svar, den afgav i Kommissionen den 20. Januar, eenstemmigt og klart gav Udtryk for den Opfattelse, at Folketinget skulde have den afgørende politiske Indflydelse, og at Rigsdagsgruppen var villig til at forhandle om en Omdannelse